

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3764/2565

บริษัท ม. โจทก์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ, พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ, พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 70, พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 72

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้เป็นการดำเนินการตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ โดยผู้มีส่วนได้เสียขอให้ตรวจสอบว่าการประดิษฐ์ที่ได้รับอนุสิทธิบัตรมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ หรือไม่ หลังจากมีการยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคหนึ่ง แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการประดิษฐ์และทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสอง เมื่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณารายงานการตรวจสอบดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การประดิษฐ์ไม่มีลักษณะตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ จึงมีคำสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงและแจ้งคำสั่งให้โจทก์ทราบ โดยโจทก์ยื่นคำแถลงแสดงเหตุผลของตนแล้วตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ ตอนต้น หลังจากสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องพิจารณาว่าการประดิษฐ์นั้นมีลักษณะตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ หรือไม่ ซึ่งอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาวินิจฉัยว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มีลักษณะทางเทคนิคแตกต่างไปจากงานที่ปรากฏอยู่แล้วเฉพาะข้อถือสิทธิข้อที่ 6 ถึงข้อที่ 8 และกำหนดเงื่อนไขให้โจทก์แก้ไขข้อถือสิทธิใหม่โดยให้ระบุขอบเขตความคุ้มครองให้ชัดเจนเฉพาะข้อถือสิทธิข้อที่ 6 ถึงข้อที่ 8 แล้ว เห็นได้ว่า คำวินิจฉัยดังกล่าวได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความใหม่ของอนุสิทธิบัตรดังกล่าวพร้อมแสดงเหตุผลไว้ครบถ้วนแล้ว แต่ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญายังไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรเพื่อเพิกถอนอนุสิทธิบัตรก็เนื่องจากเห็นว่าหากโจทก์ยอมแก้ไขข้อถือสิทธิใหม่โดยระบุขอบเขตความคุ้มครองเฉพาะข้อถือสิทธิข้อที่ 6 ถึงข้อที่ 8 แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเสนอให้คณะกรรมการสิทธิบัตรเพิกถอนสิทธิบัตร อย่างไรก็ตาม เมื่อโจทก์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้วอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการสิทธิบัตร ตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 72 โดยในอุทธรณ์ดังกล่าวโจทก์ยังคงโต้แย้งเป็นประเด็นด้วยว่า การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่พร้อมเหตุผลสนับสนุนข้อโต้แย้งดังกล่าว สำนวนการพิจารณาตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ ในคดีนี้ จึงเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิบัตร ดังนี้ แม้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรเพื่อเพิกถอนอนุสิทธิบัตร แต่ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมถือได้ว่าการดำเนินการไปตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ แล้ว เมื่อคณะกรรมการสิทธิบัตรมีอำนาจในการพิจารณาสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ ตอนท้าย ทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับอนุสิทธิบัตรตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ ตามที่ พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 70 (2) บัญญัติ คณะกรรมการสิทธิบัตรซึ่งขณะนั้นมีจำนวนที่ 2 ถึงที่ 11 เป็นกรรมการจึงมีอำนาจวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว และหาก

พิจารณาแล้วเห็นว่า การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ของโจทก์ไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ คณะกรรมการสิทธิบัตรย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรนั้นได้ ที่โจทก์แก้ฎีกาโต้แย้งทำนองว่า คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่ให้โจทก์แก้ไขอนุสิทธิบัตรตามกรณีปัญหาในคดีนั้นถือว่ายังอยู่ในระหว่างกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริง การที่โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็นการให้ถ้อยคำชี้แจง ส่งเอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติม ซึ่งถือว่ายังอยู่ในกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงเท่านั้น จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ไม่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวและไม่มีอำนาจสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรของโจทก์ทั้งฉบับ แต่มีหน้าที่เพียงรวบรวมหนังสือและข้อชี้แจงดังกล่าว และทำความเข้าใจเสนอต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพิจารณาสั่งประเด็นตามอุทธรณ์ของโจทก์ หากคณะกรรมการสิทธิบัตรมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิบัตรได้โดยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญายังไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรย่อมเป็นการก้าวล่วงอำนาจของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญานั้น เห็นว่าคดีมีการเริ่มดำเนินกระบวนการตาม พ.ร.บ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ มาตั้งแต่ต้น จนกระทั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จ โดยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาแสดงผลในประเด็นเกี่ยวกับความใหม่ของการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยแล้ว การพิจารณาต่อมาของคณะกรรมการสิทธิบัตรจึงมิใช่เป็นการก้าวล่วงอำนาจของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 1 ถึงที่ 5 และข้อที่ 9 ถึงที่ 10 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 เป็นการประดิษฐ์ที่ได้มีการเปิดเผยสาระสำคัญหรือรายละเอียดไว้ในสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" อันงานที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้ว ส่วนข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 นั้น แม้จะไม่ปรากฏว่ามีลักษณะตรงกับสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" ก็ตาม แต่เมื่อข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 ดังกล่าวเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งเมื่อนำข้อถ้อยสิทธิทุกข้อมาพิจารณารวมกันทั้งหมดแล้ว เห็นได้ว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มิได้แตกต่างจากงานที่ปรากฏอยู่แล้วเดิม การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ทั้งฉบับจึงไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ การที่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ในฐานะคณะกรรมการสิทธิบัตรเห็นว่าอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มีข้อถ้อยสิทธิส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากงานที่ปรากฏอยู่แล้ว ถือว่าไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่และมีคำสั่งให้เพิกถอนอนุสิทธิบัตรดังกล่าวจึงชอบแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ที่มีคำสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ของโจทก์ และให้คงอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ของโจทก์ โดยมีข้อถ้อยสิทธิครบทั้งสิบข้อไว้ตามเดิม จำเลยทั้งสิบเอ็ดให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษาแก้เป็นว่า ให้เพิกถอนคำสั่งคณะกรรมการสิทธิบัตรที่ 2/2560 ของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 และในส่วนที่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 มีคำสั่งให้เพิกถอนอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ทั้งฉบับ แล้วให้จำเลยที่ 1 ดำเนินการเกี่ยวกับอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ตามกฎหมายต่อไป นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งสิบเอ็ดฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดี

ทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังได้เป็นยุติว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทส่วนราชการสังกัดกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรและกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอื่นที่เกี่ยวข้อง จำเลยที่ 2 เป็นปลัดกระทรวงพาณิชย์และโดยตำแหน่งดังกล่าวเป็นประธานคณะกรรมการสิทธิบัตรตามสำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือน จำเลยที่ 3 ถึงที่ 11 เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิทธิบัตรตามสำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิทธิบัตร เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2550 มีการประกาศโฆษณาสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" มีชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ว่า จุกขวดสำหรับให้การปกป้อง Protective Bottle Closure วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 มีการประกาศโฆษณาสิทธิบัตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน เลขที่ "CN 201027031Y" มีชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ว่า ฝาขวดกันการแอบเปิดซึ่งทำจากวัสดุเชิงประกอบของพลาสติก-อลูมิเนียม (A Plastic-aluminum Composite, Antitheft Bottle Cap) วันที่ 31 ตุลาคม 2551 นายบุญยั้ง ยืนคำขอรับอนุสิทธิบัตร ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ "ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวสำหรับขวดบรรจุ" ตามสำเนาคำขอรับอนุสิทธิบัตรเลขที่คำขอ 0803001300 พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 1 ตรวจสอบแล้วเห็นควรให้รับจดทะเบียนการประดิษฐ์และออกอนุสิทธิบัตร วันที่ 16 ตุลาคม 2552 มีการประกาศโฆษณาและออกอนุสิทธิบัตรให้ อนุสิทธิบัตรดังกล่าวมีข้อถือสิทธิดังต่อไปนี้ ข้อที่ 1 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวสำหรับขวดบรรจุมีลักษณะประกอบด้วยชิ้นส่วนตัวจุกส่วนกลางภายในเป็นช่องไหลผ่านของของไหลจากปลายด้านล่างออกสู่ปลายด้านบนที่ประกอบยึดอยู่ภายในคอขวด ชิ้นส่วนตัววาล์วที่เคลื่อนที่ได้ประกอบอยู่ภายในชิ้นส่วนตัวจุกปิดขวางช่องเปิดปลายด้านล่างของชิ้นส่วนตัวจุกที่เชื่อมต่อกับภายในขวดขณะขวดตั้งขึ้น ชิ้นส่วนช่องไหลที่มีช่องไหลผ่านของเหลวออกประกอบอยู่ภายในชิ้นส่วนตัวจุกในตำแหน่งเหนือชิ้นส่วนตัววาล์วสำหรับเป็นส่วนกันด้านบน ชิ้นส่วนตัววาล์วอยู่ภายในชิ้นส่วนตัวจุก ชิ้นส่วนปะเก็นที่มีลักษณะเป็นแป้นกลมแบนมีหยักเข้ากันกับผิวด้านบนของชิ้นส่วนช่องไหลสำหรับเป็นส่วนกันไม่ให้ของเหลวรั่วออกจากขวดทางชิ้นส่วนช่องไหลเมื่อเวลาที่เอียงขวดแต่ยังไม่ได้เปิดฝापิดนี้ออก ชิ้นส่วนปะเก็นนี้ยังมีแกนยื่นออกมาจากกลางแป้นกลมเพื่อใช้สอดรัดกับผิวด้านบนของชิ้นส่วนช่องไหล เพื่อยึดชุดกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวให้อยู่กับฝาปิดก่อนนำไปใช้งาน มีลักษณะพิเศษคือมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนช่องไหลเป็นระนาบเว้าสำหรับรองรับและบังคับชิ้นส่วนตัววาล์วให้อยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทางไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชิ้นส่วนช่องไหลในขณะเทของเหลว ข้อที่ 2 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งชิ้นส่วนตัวจุกมีลักษณะพิเศษคือบนผนังส่วนนอกโดยรอบมีแถบวงแหวนต่อยื่นเป็นระยะสำหรับเป็นแถบผนึกยึดกับผนังด้านในของคอขวด ข้อที่ 3 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีลักษณะเป็นทรงกลม ข้อที่ 4 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งช่องเปิดปลายด้านล่างของชิ้นส่วนตัวจุกมีลักษณะขอบช่องเปิดเป็นระนาบรับกับลักษณะระนาบผิวของชิ้นส่วนตัววาล์ว ข้อที่ 5 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนช่องไหลมีลักษณะเป็นระนาบเว้ารับกับลักษณะระนาบผิวโค้งของชิ้นส่วนตัววาล์วเพื่อบังคับชิ้นส่วนตัววาล์วให้อยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทางไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชิ้นส่วนช่องไหลในขณะเทของเหลว ข้อที่ 6 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุ

เข้าของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งชิ้นส่วนช่องไหลมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางที่มีลักษณะเป็นช่องรับแกนเลื่อน ซึ่งรับกับแกนของชิ้นส่วนตัววาล์วเพื่อบังคับชิ้นส่วนตัววาล์วให้เลื่อนอยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทางไหล ของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชิ้นส่วนช่องไหลในขณะที่ของเหลว ข้อที่ 7 ฝาปิดที่มีกลไก ป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 6 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีแกนต่อยื่นจากตัววาล์วสำหรับสอด เข้ากับช่องรับแกนเลื่อนของชิ้นส่วนช่องไหล ข้อที่ 8 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลว ตามข้อ 1 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีลักษณะเป็นทรงรีที่มีแกนยื่นต่อด้านบน หรือเป็นแป้นที่มีแกนต่อยื่น ขึ้นด้านบนมีสันแฉกเสริม ข้อที่ 9 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตามข้อ 1 ซึ่งอย่าง น้อยชิ้นส่วนตัววาล์ว หรือชิ้นส่วนช่องไหล หรือชิ้นส่วนปะเก็น อย่างใดอย่างหนึ่งผลิตขึ้นรูปจาก (Polyethylene, PE) หรือโพลิโพรพิลีน (Polypropylene, PP) หรืออะคริลิก (Acrylic) หรือโพลีสไต ลีน (Polystyrene, PS) อย่างใดอย่างหนึ่ง ข้อที่ 10 ฝาปิดที่มีกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวตาม ข้อ 1 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีลักษณะเป็นลูกแก้วหรือพลาสติกขึ้นรูปที่มีลักษณะเป็นทรงกลม วันที่ 11 ตุลาคม 2553 วันที่ 15 ตุลาคม 2553 และวันที่ 15 ตุลาคม 2553 บริษัท ผ. บริษัท ก. และบริษัท ส. ต่างยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวโดยอ้างในทำนองเดียวกันว่าได้รับความเสียหายจากการรับจดทะเบียน และการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรมิใช่การประดิษฐ์ขึ้นใหม่ วันที่ 3 กันยายน 2556 นายบุญยิ่งโอนอนุสิทธิบัตรดังกล่าวให้แก่นายบุญธรินทร์ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558 นายบุญธรินทร์โอนอนุสิทธิบัตรดังกล่าวให้แก่โจทก์ วันที่ 29 มกราคม 2559 พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 1 ตรวจสอบการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวแล้ว เห็นว่าผู้ ขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ทั้งสามรายต่างเป็นผู้มีส่วนได้เสีย และการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตร ดังกล่าวไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่เนื่องจากมีการเปิดเผยก่อนวันยื่นขอรับอนุสิทธิบัตร เห็นควรสั่ง สอบสวนข้อเท็จจริง ซึ่งต่อมาอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรซึ่ง ปฏิบัติราชการแทนมีคำสั่งให้สอบสวนข้อเท็จจริง โจทก์ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้วไม่เห็นด้วยกับ ผลการตรวจสอบ วันที่ 17 พฤษภาคม 2559 โจทก์ยื่นคำแถลงแสดงเหตุผลการตรวจสอบ การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าว วันที่ 8 พฤศจิกายน 2559 พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 1 สอบสวนอนุสิทธิบัตรดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ผู้ขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ทั้งสามรายต่างเป็น ผู้มีส่วนได้เสีย และการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวมีลักษณะเป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และมี ลักษณะตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาโดยผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรซึ่งปฏิบัติราชการแทนวินิจฉัย ว่า ผู้ขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ทั้งสามรายต่างเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ข้อถือสิทธิตามอนุสิทธิบัตร ดังกล่าวข้อที่ 1 ถึงที่ 5 และข้อที่ 9 ถึงที่ 10 เป็นการประดิษฐ์ที่มีลักษณะทางเทคนิคไม่แตกต่างจาก งานที่ปรากฏอยู่แล้ว คือ สิทธิบัตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน เลขที่ "CN 201027031Y" หรือ สิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" ส่วนข้อที่ 6 ถึงที่ 8 เป็นการประดิษฐ์ที่มี ลักษณะทางเทคนิคแตกต่างไปจากงานที่ปรากฏอยู่แล้ว จึงกำหนดเงื่อนไขให้โจทก์แก้ไขข้อถือสิทธิ ใหม่ โดยให้ระบุขอบเขตความคุ้มครองให้ชัดเจนเฉพาะข้อถือสิทธิข้อที่แตกต่างเท่านั้น คือ เฉพาะ ข้อถือสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 และให้โจทก์นำหนังสือสำคัญอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มาคืน และให้ พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำหนังสือสำคัญใหม่ที่มีข้อถือสิทธิที่แก้ไขขอบเขตให้ถูกต้องแล้วโดยใช้ เลขที่หนังสือสำคัญเดิม วันที่ 20 มกราคม 2560 โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการ สิทธิบัตรว่าเป็นคำวินิจฉัยที่ออกไม่ถูกต้องตามหลักพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 และ การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรของโจทก์เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ คณะกรรมการสิทธิบัตรแต่งตั้ง

คณะกรรมการสิทธิบัตรสาขาวิศวกรรมเครื่องกลเพื่อให้พิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา วันที่ 5 กรกฎาคม 2560 คณะกรรมการสิทธิบัตรสาขาวิศวกรรมเครื่องกลมีมติเป็นเอกฉันท์ยืนตามคำสั่งของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา วันที่ 23 สิงหาคม 2560 จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ในฐานะคณะกรรมการสิทธิบัตรพิจารณาแล้วเห็นว่า สำหรับประเด็นการเป็นผู้มีส่วนได้เสียนั้น ผู้ขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ทั้งสามราย คือ บริษัท ฝ. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ฝาปิดผนึก บริษัท ก. ประกอบธุรกิจในการผลิตและจำหน่ายฝาจุขวดอลูมิเนียมรวมถึงออกแบบและผลิตฝาขวดตามความต้องการของลูกค้า และบริษัท ส. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายสุราโดยใช้วิธีการสั่งซื้อฝาขวดจากผู้ผลิตและผู้จัดหาวัตถุดิบภายนอกเพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตสุรา โดยต่างยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ประกาศโฆษณา ผู้ขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ทั้งสามรายจึงต่างเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ ส่วนประเด็นเรื่องการประดิษฐ์ขึ้นใหม่นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่ปรากฏอยู่แล้ว ได้แก่ สิทธิบัตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน เลขที่ "CN 201027031Y" และสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" กับข้อถ้อยสิทธิตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 เป็นรายชื่อแล้วพบว่า ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 1 ถึงที่ 5 และข้อที่ 9 ถึงที่ 10 มีรายละเอียดการประดิษฐ์ที่ไม่แตกต่างกับงานที่ปรากฏอยู่แล้ว กล่าวคือ การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรของโจทก์ที่มีขึ้นส่วนตัวจาก (1) ชิ้นส่วนตัววาล์ว (4) ชิ้นส่วนช่องไหล (3) และส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนช่องไหล (3) เป็นระนาบเว้าสำหรับรองรับชิ้นส่วนตัววาล์ว (4) นั้น ได้มีการเปิดเผยรายละเอียดดังกล่าวไว้แล้วในงานที่ปรากฏอยู่แล้ว จึงพิจารณาได้ว่า ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 1 ถึงที่ 5 และข้อที่ 9 ถึงที่ 10 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ (1) ประกอบมาตรา 6 (2) ส่วนข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 นั้น เมื่อพิจารณาข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 และที่ 8 แล้วพบว่าลักษณะการประดิษฐ์ดังกล่าวไม่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงานที่ปรากฏอยู่แล้ว ส่วนข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 7 เมื่อระบุดังกล่าวมาจากรายละเอียดข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 จึงเป็นการประดิษฐ์ที่ไม่ได้มีการเปิดเผยไว้ในงานที่ปรากฏอยู่แล้วเช่นกัน เมื่ออนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มีข้อถ้อยสิทธิส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากงานที่ปรากฏอยู่แล้ว จึงถือว่าไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ (1), 65 ฉ ประกอบมาตรา 6 (2) คณะกรรมการสิทธิบัตรจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้เพิกถอนอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 วันที่ 19 ตุลาคม 2560 จำเลยที่ 1 มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวของคณะกรรมการสิทธิบัตรให้โจทก์ทราบ คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสิบข้อข้อแรกว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการสิทธิบัตรมีอำนาจวินิจฉัยว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ของโจทก์เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ โดยบุคคลผู้มีส่วนได้เสียขอให้ตรวจสอบว่าการประดิษฐ์ที่ได้รับอนุสิทธิบัตรมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ หรือไม่ หลังจากมีการยื่นคำขอให้ตรวจสอบการประดิษฐ์ตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคหนึ่ง แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการประดิษฐ์และทำรายงานการตรวจสอบเสนอต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสอง เมื่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณารายงานการตรวจสอบดังกล่าวแล้วเห็นว่า การประดิษฐ์ไม่มีลักษณะตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ จึงมีคำสั่งให้สอบสวนข้อเท็จจริง และแจ้ง

คำสั่งให้โจทก์ทราบ โดยโจทก์ยื่นคำแถลงแสดงเหตุผลของตนแล้วตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ ตอนต้น หลังจากสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องพิจารณาว่าการประดิษฐ์นั้นมีลักษณะตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ทวิ หรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาวินิจฉัยว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มีลักษณะทางเทคนิคแตกต่างไปจากงานที่ปรากฏอยู่แล้วเฉพาะข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 และกำหนดเงื่อนไขให้โจทก์แก้ไขข้อถ้อยสิทธิใหม่โดยให้ระบุขอบเขตความคุ้มครองให้ชัดเจนเฉพาะข้อถ้อยสิทธิที่แตกต่างดังกล่าวเท่านั้น เห็นได้ว่า คำวินิจฉัยดังกล่าวได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความใหม่ของอนุสิทธิบัตรดังกล่าวพร้อมแสดงเหตุผลไว้ครบถ้วนแล้ว แต่ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญายังไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรเพื่อเพิกถอนอนุสิทธิบัตรก็เนื่องจากเห็นว่าหากโจทก์ยอมแก้ไขข้อถ้อยสิทธิใหม่โดยระบุขอบเขตความคุ้มครองเฉพาะข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 แล้วก็ไม่จำเป็นต้องเสนอให้คณะกรรมการสิทธิบัตรเพิกถอนสิทธิบัตร อย่างไรก็ตาม เมื่อโจทก์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้วอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 72 โดยในอุทธรณ์ดังกล่าวโจทก์ยังคงโต้แย้งเป็นประเด็นด้วยว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่พร้อมเหตุผลสนับสนุนข้อโต้แย้งดังกล่าว ส่วนการพิจารณาตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ ในคดีนี้ จึงเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิบัตร ดังนี้ แม้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรเพื่อเพิกถอนอนุสิทธิบัตร แต่ตามข้อเท็จจริงดังกล่าวย่อมถือได้ว่าการดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ แล้ว เมื่อคณะกรรมการสิทธิบัตรมีอำนาจในการพิจารณาสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ ตอนท้าย ทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับอนุสิทธิบัตรตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ ตามที่พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 70 (2) บัญญัติ คณะกรรมการสิทธิบัตรซึ่งขณะนั้นมีจำนวนที่ 2 ถึงที่ 11 เป็นกรรมการจึงมีอำนาจวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว และหากพิจารณาแล้วเห็นว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ของโจทก์ไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ คณะกรรมการสิทธิบัตรย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรนั้นได้ ส่วนที่โจทก์แก้ฎีกาโต้แย้งทำนองว่าคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่ให้โจทก์แก้ไขอนุสิทธิบัตรตามกรณีปัญหาในคดีนั้นถือว่าย้อยู่ในกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงการที่โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงเป็นการให้ถ้อยคำชี้แจงส่งเอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติม ซึ่งถือว่าย้อยู่ในกระบวนการสอบสวนข้อเท็จจริงเท่านั้น จำนวนที่ 2 ถึงที่ 11 ไม่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวและไม่มีอำนาจสั่งเพิกถอนอนุสิทธิบัตรของโจทก์ทั้งฉบับ แต่มีหน้าที่เพียงรวบรวมหนังสือและข้อชี้แจงดังกล่าว และทำความเห็นเสนอต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อพิจารณาสั่งประเด็นตามอุทธรณ์ของโจทก์ หากคณะกรรมการสิทธิบัตรมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิบัตรได้โดยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญายังไม่ได้ทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิบัตรย่อมเป็นการก้าวล่วงอำนาจของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญานั้น เห็นว่า คดีนี้หลังจากอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามีคำสั่งให้สอบสวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ ก็มีการแจ้ง

คำสั่งให้โจทก์ซึ่งเป็นผู้ทรงอนุสิทธิบัตรทราบโดยโจทก์ได้ยื่นคำแถลงแสดงผลของตนแล้ว และไม่ปรากฏว่าอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้เรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำชี้แจง ให้ส่งเอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติมอีก ทั้งคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาก็ได้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความใหม่ของอนุสิทธิบัตรดังกล่าวพร้อมแสดงผลไว้ครบถ้วนแล้ว การสอบสวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ วรรคสี่ จึงเสร็จสิ้นแล้ว การที่โจทก์อุทธรณ์คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาย่อมมิใช่เป็นการให้ถ้อยคำชี้แจง ส่งเอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติม ดังที่โจทก์กล่าวอ้าง เมื่อคดีมีการเริ่มดำเนินกระบวนการตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 มาตรา 65 ฉ มาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จโดยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาแสดงผลในประเด็นเกี่ยวกับความใหม่ของ การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยแล้ว การพิจารณาต่อมาของคณะกรรมการสิทธิบัตรจึงมิใช่เป็นการก้าวล่วงอำนาจของอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาดังที่โจทก์อ้างในคำแก้ ฎีกาเช่นกัน ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษวินิจฉัยทำนองว่าคณะกรรมการสิทธิบัตรยังไม่มีอำนาจ ให้เพิกถอนอนุสิทธิบัตรของโจทก์ในชั้นดังกล่าวได้นั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและ การค้าระหว่างประเทศไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งสิบเอ็ดข้อนี้ฟังขึ้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัย ตามฎีกาของจำเลยทั้งสิบเอ็ดข้อต่อไปว่า การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 เป็น การประดิษฐ์ขึ้นใหม่หรือไม่ ประเด็นดังกล่าวศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษยังมิได้วินิจฉัย แต่ในชั้น สืบพยานคู่ความทั้งสองฝ่ายต่างนำพยานหลักฐานเข้านำเสนอจนเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อมิให้คดีต้องล่าช้า ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ ไปโดยไม่ต้องย้อนสำนวนกลับไปให้ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษพิจารณาในประเด็นนี้ใหม่ สำหรับ ประเด็นนี้เห็นว่า เมื่อพิจารณาอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 แล้ว การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าว ประกอบด้วย 4 ชั้นส่วนสำคัญ ได้แก่ ชั้นส่วนตัวจุก (1) ซึ่งส่วนกลางภายในเป็นช่องไหลผ่านของ ของไหลจากปลายด้านล่างออกสู่ปลายด้านบนที่ประกอบยึดอยู่กับภายในคอขวด โดยบนผนัง ส่วนนอกชั้นส่วนตัวจุก (1) โดยรอบมีแถบวงแหวนต่อเป็นระยะสำหรับเป็นแถบผนึกยึดกับผนัง ด้านในของคอขวด, ชั้นส่วนตัววาล์ว (4) ที่เคลื่อนที่ได้ประกอบอยู่ภายในชั้นส่วนตัวจุก (1) ปิดขวาง ช่องเปิดปลายด้านล่างของชั้นส่วนตัวจุก (1) ที่เชื่อมต่อกับภายในขวดขณะขวดตั้งขึ้น, ชั้นส่วนช่อง ไหล (3) ที่มีช่องไหลผ่านของของเหลวออกประกอบอยู่ภายในชั้นส่วนตัวจุก (1) ในตำแหน่งเหนือ ชั้นส่วนตัววาล์ว (4) สำหรับเป็นส่วนกันด้านบนชั้นส่วนตัววาล์ว (4) อยู่ภายในชั้นส่วนตัวจุก (1), และชั้นส่วนปะเก็น (2) ที่มีลักษณะเป็นแป้นกลมแบนมีหยักเหลี่ยมเข้ากันกับผิวด้านบนของ ชั้นส่วนช่องไหล (3) สำหรับเป็นส่วนกันไม่ให้ของเหลวรั่วออกจากขวดทางชั้นส่วนช่องไหลเมื่อเวลา ที่เอียงขวดแต่ยังไม่ได้เปิดฝาปิดนี้ออก ชั้นส่วนปะเก็น (2) นี้ยังมีแกนยื่นออกมาจากกลางแป้นกลม เพื่อสอดรัดกับผิวด้านบนของชั้นส่วนช่องไหล (3) เพื่อยึดชุดกลไกป้องกันการบรรจุซ้ำของเหลวให้ อยู่กับฝาปิดก่อนนำไปใช้งาน ซึ่งชั้นส่วนช่องไหล (3) ข้างต้นยังมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชั้นส่วน ช่องไหลเป็นระนาบเว้าสำหรับรองรับและบังคับชั้นส่วนตัววาล์ว (4) ให้อยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทาง ไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชั้นส่วนช่องไหล (3) ในขณะที่ของเหลว ตามรูปที่ 1 และรูปที่ 2 ในอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งส่วนประกอบทั้งสี่นี้ตรงกับที่บรรยายไว้ในข้อถ้อยสิทธิข้อ ที่ 1 ตอนต้น ส่วนสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" มีลักษณะตามรูปที่ 1 ประกอบด้วย 4 ชั้นส่วนสำคัญ ได้แก่ ชั้นส่วนสำหรับผนึกและสำหรับปิด (6) ตามรูปที่ 3 ซึ่งมีซี่รูป วงแหวน (7) ซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางที่แตกต่างกัน (27) เพื่อการผนึกกับผนังด้านในของคอขวด

ภายในจะมีซี่ตัวเว้นระยะห่างตามแนวดิ่ง (28) ซึ่งรองรับชิ้นส่วนช่วยริน (1), ลูกทรงกลม (S) ตามที่แสดงในรูปที่ 1, ชิ้นส่วนช่วยริน (1) ตามรูปที่ 2 ซึ่งมีชิ้นส่วนด้านนอก (2) สำหรับแนบติดกับด้านในของชิ้นส่วนสำหรับฝึกและสำหรับปิด (6) โดยมีกระบอกด้านบน (5) สำหรับแนบติดกับคอร์กหรือจุกไม้ก๊อก (13) ชิ้นส่วนช่วยริน (1) ยังมีชิ้นส่วนด้านใน (3) มีลักษณะเป็นโพรงบรรจุสำหรับรองรับลูกทรงกลม (S), และจุกไม้ก๊อก (13) ตามรูปที่ 4 ซึ่งมีชิ้นส่วนตรงกลางที่มีลักษณะเป็นถ้วยรูปทรงกรวยผนังบางเหมือนเปลือก และชิ้นส่วนโดยรอบ (18) ของขอบยื่นรูปวงแหวน (12) ของไม้ก๊อก (13) มีลักษณะเป็นวงแหวนหงายขึ้น (29) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นผิวรูปกรวยด้านนอก (30) ที่มีขนาดกว้างออกไปยังส่วนปลายด้านล่าง ส่วนปลายของรูปวงแหวน (29) จะอยู่ชิดกับพื้นผิวด้านในของฝาโลหะ (15) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 แล้วเห็นได้ว่า ชิ้นส่วนตัวจุก (1), ชิ้นส่วนตัววาล์ว (4), ชิ้นส่วนช่องไหล (3), และชิ้นส่วนปะเก็น (2) ตามอนุสิทธิบัตรดังกล่าวล้วนมีลักษณะการทำงานเช่นเดียวกับชิ้นส่วนสำหรับฝึกและสำหรับปิด (6), ลูกทรงกลม (S), ชิ้นส่วนช่วยริน (1) และจุกไม้ก๊อก (13) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" และในตอนท้ายของข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 1 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ที่ระบุว่า มีลักษณะพิเศษคือมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนช่องไหล (3) เป็นร่นาบไว้สำหรับรองรับและบังคับชิ้นส่วนตัววาล์ว (4) ให้อยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทางไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชิ้นส่วนช่องไหล (3) ในขณะที่ของเหลวนั้น ก็มีลักษณะทางเทคนิคตรงกับชิ้นส่วนด้านใน (3) ที่มีลักษณะเป็นโพรงบรรจุสำหรับรองรับลูกทรงกลม (S) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้นเช่นกัน ส่วนข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 2 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งชิ้นส่วนตัวจุกมีลักษณะพิเศษคือบนผนังส่วนนอกโดยรอบมีแถบวงแหวนต่อยื่นเป็นระยะสำหรับเป็นแถบผนึกยึดกับผนังด้านในของคอกวนั้น มีลักษณะทางเทคนิคตรงกับซี่รูปวงแหวน (7) ของชิ้นส่วนสำหรับฝึกและสำหรับปิด (6) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้น ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 3 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีลักษณะเป็นทรงกลมนั้น มีลักษณะตรงกับลูกทรงกลม (S) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้น ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 4 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งช่องเปิดปลายด้านล่างของชิ้นส่วนตัวจุกมีลักษณะขอบช่องเปิดเป็นร่นาบรับกับลักษณะร่นาบผิวของชิ้นส่วนตัววาล์วนั้น มีลักษณะตรงกับที่แสดงในรูปที่ 3 ของชิ้นส่วนสำหรับฝึกและสำหรับปิด (6) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้น ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 5 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งมีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนช่องไหลมีลักษณะเป็นร่นาบไว้รับกับลักษณะร่นาบผิวโค้งของชิ้นส่วนตัววาล์วเพื่อบังคับชิ้นส่วนตัววาล์วให้อยู่ในตำแหน่งไม่ขวางทางไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านของชิ้นส่วนช่องไหลในขณะที่ของเหลวนั้น มีลักษณะทางเทคนิคเช่นเดียวกับชิ้นส่วนด้านใน (3) ที่มีลักษณะเป็นโพรงบรรจุสำหรับรองรับลูกทรงกลม (S) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้น ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 9 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งอย่างน้อยชิ้นส่วนตัวจุก หรือชิ้นส่วนช่องไหล หรือชิ้นส่วนปะเก็น อย่างใดอย่างหนึ่งฉีดยื่นรูปจาก (Polyethylene, PE) หรือโพลีโพรพิลีน (Polypropylene, PP) หรืออะครีลิก (Acrylic) หรือโพลีสไตลีน (Polystyrene, PS) อย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มีลักษณะตรงกับวัสดุตามที่สิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้นเปิดเผยไว้ และข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 10 ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งชิ้นส่วนตัววาล์วมีลักษณะเป็นลูกแก้วหรือพลาสติกขึ้นรูปที่มีลักษณะเป็นทรงกลมนั้น ก็มีลักษณะตรงกับลูกทรงกลม (S) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียข้างต้นเช่นกัน ดังนี้ ข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 1 ถึงที่ 5 และข้อที่ 9 ถึงที่ 10 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 จึงเป็นการประดิษฐ์ที่ได้มีการเปิดเผยสาระสำคัญหรือรายละเอียดไว้ใน

สิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" อันงานที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้ว ส่วนข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 นั้น แม้จะไม่ปรากฏว่ามีลักษณะตรงกับสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย เลขที่ "BG 960 U1" ก็ตาม แต่เมื่อข้อถ้อยสิทธิข้อที่ 6 ถึงที่ 8 ดังกล่าวเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งเมื่อนำข้อถ้อยสิทธิทุกข้อมาพิจารณารวมกันทั้งหมดแล้ว เห็นได้ว่าการประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มิได้แตกต่างจากงานที่ปรากฏอยู่แล้วเดิม การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ทั้งฉบับจึงไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ส่วนที่โจทก์ได้แย้งไว้ในคำแก้ฎีกาว่า อนุสิทธิบัตรของโจทก์ระบุถึงชิ้นส่วนตัวจุก (1) ส่วนกลางภายในเป็นช่องไหลผ่านของของเหลวจากปลายด้านล่างออกสู่ปลายด้านบนที่ประกอบยึดอยู่กับภายในคอขวดไม่มีคريب ทำให้มีอัตราการไหลของของเหลวที่ดีขึ้น ซึ่งแตกต่างจากสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียที่มีคريبทำให้อัตราการไหลไม่สะดวกเหมือนของโจทก์นั้น เห็นว่า ในชั้นสืบพยานโจทก์มีผู้รับมอบอำนาจเป็นพยานเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้รับมอบอำนาจโจทก์ว่าสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียนั้นเปิดเผยบรรยายถึงชิ้นส่วนจุกที่มีคريبวงแหวนหรือซี่วงแหวน (7) ด้านนอกมีขนาดแตกต่างกัน และระยะห่างระหว่างซี่วงแหวนต่างกันเพื่อการผนึกกับผนังด้านในของปากขวด ดังนี้ ส่วนที่โจทก์เรียกว่า "คريب" ในสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียนั้นจึงหมายถึงส่วน "ซี่วงแหวน (7)" ตามรูปที่ 3 ซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางที่แตกต่างกัน (27) เมื่อเปรียบเทียบกับอนุสิทธิบัตรของโจทก์แล้วก็พบว่าซี่วงแหวนในลักษณะดังกล่าวอยู่โดยรอบผนังส่วนนอกของชิ้นส่วนตัวจุก (1) ตามรูปที่ 1 และรูปที่ 2 ของอนุสิทธิบัตรเช่นเดียวกัน เพียงแต่ซี่วงแหวนของโจทก์มีเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากันทุกวงเท่านั้น จึงถือเป็นข้อแตกต่างเพียงเล็กน้อย ทั้งคريبหรือซี่วงแหวนดังกล่าวเป็นส่วนที่ผนึกกับผนังด้านในของปากขวดไม่เกี่ยวกับอัตราการไหลของของเหลวแต่อย่างใด ส่วนที่โจทก์ได้แย้งต่อไปในคำแก้ฎีกาด้วยว่า ชิ้นส่วนช่องไหล (3) มีช่องไหลผ่านของของเหลวออกประกอบอยู่ภายในตัวจุกในตำแหน่งเหนือวาล์วสำหรับเป็นตัวกั้นตัววาล์วอยู่ภายในตัว และมีชิ้นส่วนตัววาล์ว (4) ที่เคลื่อนที่ได้ประกอบอยู่ภายในชิ้นส่วนตัวจุกปิดขวางช่องเปิดปลายล่างของชิ้นส่วนตัวจุกที่เชื่อมต่อกับภายในขณะตั้งขวดขึ้น แตกต่างจากสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียที่ชิ้นส่วนช่วยริน (1) อยู่บริเวณชิ้นส่วนด้านนอก (2) พื้นผิวรูปกรวยนั้น เห็นว่า ชิ้นส่วนช่วยริน (1) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียนั้นมีลักษณะตามรูปที่ 2 ซึ่งสามารถแยกเป็นชิ้นส่วนด้านนอก (2) กับชิ้นส่วนด้านใน (3) แต่ในการพิจารณาต้องดูทั้งสองส่วนนี้ประกอบกันสำหรับชิ้นส่วนด้านนอก (2) นั้น จะมีรูปทรงตามลักษณะพื้นผิวรูปกรวยที่เผยออกด้านนอก (21) และพื้นผิวรูปกรวยประกบด้านใน (22) ทั้งสองส่วนนี้ร่วมกันใช้ฐานขนาดใหญ่ที่เหมือนกัน (23) ซึ่งฐานดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ส่วนล่างของชิ้นส่วนด้านนอก (2) สำหรับชิ้นส่วนด้านใน (3) จะถูกรองรับไว้โดยชิ้นส่วนด้านนอก (2) โดยอาศัยซี่ของตัวเว้นระยะห่างซึ่งทำให้มีลักษณะเป็นโพรงสำหรับบรรจุลูกทรงกลม (S) เมื่อพิจารณาตามรูปที่ 2 ข้างต้นจะเห็นได้ว่า ชิ้นส่วนด้านใน (3) จะอยู่บริเวณด้านล่างของชิ้นส่วนช่วยริน (1) ซึ่งชิ้นส่วนช่วยริน (1) นี้จะประกอบอยู่ภายในชิ้นส่วนสำหรับผนึกและสำหรับปิด (6) ตามรูปที่ 3 เข้าเป็น "จุกขวดสำหรับการปกป้อง" ตามรูปที่ 1 ซึ่งสามารถเทียบได้กับชิ้นส่วนช่องไหล (3) ที่อยู่ภายในชิ้นส่วนตัวจุก (1) ตามอนุสิทธิบัตรของโจทก์ ดังนั้น ชิ้นส่วนช่วยริน (1) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรียจึงไม่ได้อยู่บริเวณชิ้นส่วนด้านนอก (2) พื้นผิวรูปกรวย ดังที่โจทก์กล่าวอ้าง และมีตำแหน่งไม่แตกต่างไปจากชิ้นส่วนช่องไหล (3) ในอนุสิทธิบัตรของโจทก์ ส่วนที่โจทก์ได้แย้งอีกว่า อนุสิทธิบัตรของโจทก์มีลักษณะพิเศษ คือ มีส่วนต่อยื่นจากกึ่งกลางชิ้นส่วนไหล (3) เป็นระนาบเว้าสำหรับรองรับ และบังคับชิ้นส่วนตัววาล์ว (4) ให้อยู่ใน

ตำแหน่งไม่ขวางทางไหลของของเหลวออกผ่านช่องไหลผ่านชิ้นส่วนช่องไหล (3) ในขณะที่ของเหลวนั้น เห็นว่า ข้ออ้างในส่วนนี้ตรงกับที่บรรยายไว้ในข้อถือสิทธิข้อที่ 5 ของอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 ซึ่งได้วินิจฉัยไว้ข้างต้นแล้วว่าส่วนดังกล่าวมีลักษณะทางเทคนิคเช่นเดียวกับชิ้นส่วนด้านใน (3) ที่มีลักษณะเป็นโพรงบรรจุสำหรับรองรับลูกทรงกลม (S) ตามสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย ความแตกต่างทั้งหมดที่โจทก์ได้แย้งมาข้างต้นจึงไม่เป็นสาระสำคัญอันจะทำให้การประดิษฐ์ตามอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 แตกต่างไปจากสิทธิบัตรของสาธารณรัฐบัลแกเรีย และเมื่อได้ความดังนี้แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิบัตรของสาธารณรัฐประชาชนจีน เลขที่ "CN 201027031Y" อีกต่อไป เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนไป ดังนั้น การที่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 11 ในฐานะคณะกรรมการสิทธิบัตรเห็นว่าอนุสิทธิบัตรเลขที่ 5116 มีข้อถือสิทธิส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากงานที่ปรากฏอยู่แล้ว ถือว่าไม่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และมีคำสั่งให้เพิกถอนอนุสิทธิบัตรดังกล่าวจึงชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยทั้งสิบเอ็ดฟังขึ้น ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษพิพากษามานั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่เห็นพ้องด้วยพิพากษากลับให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์และฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุพิศ ปรานีตพลกรัง · ภัทรศักดิ์ วรรณแสง · สิริกานต์ มีจุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3764/2565>